

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто теоретичні та практичні питання організації на підприємствах виробничої діяльності та розроблено рекомендації з підвищення ефективності управління цією діяльністю.

Ключові слова: виробнича діяльність, виробнича стратегія, оцінювання рівня організації виробничої діяльності на підприємстві.

Abstract

The theoretical and practical questions of organization are considered on the enterprises of productive activity and recommendations are worked out from the increase of efficiency of management this activity

Key words: productive activity, productive strategy, evaluation of level of organization of productive activity on an enterprise.

Вступ

В умовах, коли постійно змінюються зовнішні умови функціонування виробничих підприємств, посилюється конкуренція на всіх світових та регіональних ринках, прискорюються темпи науково-технічного прогресу тощо вітчизняні підприємства стикнулися з низкою проблем, розв'язання яких неможливо без якісної перебудови організації виробничої діяльності. Незважаючи на те, що проблемами ефективно організації виробничої діяльності на підприємствах займається багато зарубіжних та вітчизняних вчених, щоразу виникають все нові і нові питання, які потребують свого негайного і кваліфікованого розв'язання [1]. Тому актуальність обраної теми досліджень не викликає сумнівів.

Метою даної роботи є аналіз теоретичних і методологічних аспектів організації на підприємствах виробничої діяльності та управління цією діяльністю.

Результати дослідження

Під час проведення досліджень було доведено, що існує відмінність між поняттями виробнича та операційна діяльність, яка полягає у тому, що якщо виробнича діяльність передбачає виконання операцій з перетворення початкових матеріалів та сировини в готову продукцію (послуги) у виробничій сфері, то операційна діяльність – це виконання операцій в усіх сферах діяльності людини.

Детально були досліджені такі поняття, як принципи побудови виробничих систем та їх графічне подання у вигляді моделей. Зокрема було встановлено, що виробнича система – це система виробничої діяльності будь-якого підприємства, яка становить собою сукупність трьох взаємозалежних підсистем: підсистеми планування і контролю, переробної підсистеми та підсистеми забезпечення.

Було запропоновано класифікацію основних видів виробничих систем, розглянуто принципи їх побудови та зроблено їх детальний опис. Зокрема доведено, що всі виробничі системи можна класифікувати за характером виходу готової продукції, за ступенем відкритості, за об'єктом фокусування, за типом переробної системи і за характером руху матеріального потоку [2].

Було проаналізовано підходи авторів до означення поняття «виробнича стратегія», доведено значення необхідності розробки виробничої стратегії для підприємств, сформовано пріоритети, які потрібно враховувати при розробці виробничої стратегії, розглянуто основні види виробничих стратегій та дано їм характеристику [3]. Зокрема, запропоновано всі види виробничих стратегій класифікувати за трьома основними ознаками: а) за загальною орієнтацією виробництва (товарна, збутова та ринкова орієнтація); б) за орієнтацією виробництва на попит (повне задоволення попиту,

задоволення поточного попиту, задоволення попиту на мінімальному рівні); в) за орієнтацією на обсяг виробництва (вирівнювання потужностей, гонитва за попитом).

Для оцінювання рівня організації виробничої діяльності запропоновано використовувати комплексний показник, що визначає рівень досягнення мети виробничої системи та рівень досягнення кожної із часткових цілей, які були поставлені відповідно як перед підприємством, так і перед кожним його підрозділом (підсистемою). При цьому доведено, що якщо кожна із підсистем на високому рівні буде виконувати поставлені часткові цілі, то і рівень досягнення мети, яка була поставлена перед виробничою системою в цілому, також буде високим [4].

Практичну частину роботи було виконано на виробничому підприємстві «Торгтехніка», яке займається виготовленням гофрокартону та гофротари. Встановлено, що підприємство стабільно забезпечує протягом останніх 5-ти років збільшення чистого доходу. Так, якщо в 2013 році чистий дохід підприємства складав 41 млн. грн, то в 2017 році його величина досягла рівня 188 млн грн, тобто зросла на 147 млн. грн, або в 3,58 разів. Собівартість реалізованої продукції також має стійку тенденцію до зростання: якщо у 2013 р. ця величина складала 39,3 млн грн, то в 2017 році – вже 178 млн. грн, тобто зросла на 138,7 млн. грн, або в 3,53 разів. Стрибок у зростанні собівартості реалізованої продукції обумовлюється зростанням цін на матеріальні та енергетичні ресурси.

Що ж стосується динаміки зміни чистого прибутку, то ця динаміка є досить нестабільною. Так, в 2016 році величина чистого прибутку, що його отримало ТоОВ «Торгтехніка, зросла порівняно з 2015 роком до рівня 0,487 млн. грн. аж на 725%. А в 2017 році величина чистого прибутку, що його отримало підприємство, знову зменшилася з 0,487 млн. грн до 0,262 млн. грн, або на 46%.

Розрахунки показали, що комплексний показник, за яким можна оцінити рівень організації виробничої діяльності на підприємстві дорівнює 0,6765 (при максимальному рівні 1).

На підприємстві створена організаційна структура управління виробництвом, яка, в основному відповідає виду та масштабам діяльності ТоОВ «Торгтехніка». Разом з тим, підкреслено, що потребує свого коригування виробничі стратегія підприємства. Зокрема, на основі аналізу результатів діяльності підприємства та стану зовнішнього середовища в регіоні (зокрема у м. Вінниці) нами пропонується обрати для підприємства виробничу стратегію *вирівнювання потужностей*.

Перевага даної виробничої стратегії полягає у забезпеченні на підприємстві постійного обсягу виробництва продукції при постійній чисельності робочої сили, тобто обсяг виробництва продукції не залежить від коливань попиту на дану продукцію [5]. А різниця між величиною попиту й обсягом випуску продукції регулюється шляхом збільшення (зменшення) запасів виготовленої продукції.

Висновки

Було зроблено висновок, що без суттєвого покращення управління виробничою діяльністю підприємству важко буде зберегти свої конкурентні позиції на ринку гофротари та гофрокартону. Було складено план рекомендацій з підвищення ефективності управління виробничою діяльністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Козловський, В. О. Основи підприємництва : навчальний посібник. У 2-х частинах. Частина I / В. О. Козловський – [Вид. 2-ге, переробл. та доповн.] – Вінниця : ВНТУ, 2017.– 119 с.
2. Козловський, В. О. Основи підприємництва : навчальний посібник. У 2-х частинах. Частина II / В. О. Козловський – [Вид. 2-ге, переробл. та доповн.] –Вінниця : ВНТУ, 2017.–116 с.
3. Козловський, В. О. Виробниче та комерційне підприємництво : навчальний посібник. /В. О. Козловський, О. Й. Лесько – Вінниця : ВНТУ, 2018. – 154 с.
4. Козловський В.О., Козловський С.В. Виробничий менеджмент. Практикум: Навчальний посібник. – Вінниця: «Глобус-Прес», 2006, 2006. – 344 с.
5. Козловський, В. О. Бізнес-планування : навчальний посібник /В. О. Козловський, О. Й. Лесько.– Видання 2-ге, доповн. та переробл. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2008, – 241 с.

Козловський Володимир Олександрович – к.е.н., доцент, професор кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: V@Vin.UA або [Kozlovskiy.vk.vntu.edu.ua](https://www.vntu.edu.ua)

Мазурок Олександр Вікторович – студент 4-го курсу бакалаврату гр. МОв-156 факультету менеджменту та інформаційної безпеки Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця.

Kozlovskiy Volodymyr Oleksandrovych – Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of the Department of Enterprise Economics and Production Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsya, e-mail: V@Vin.UA or [Kozlovskiy.vk.vntu.edu.ua](https://www.vntu.edu.ua)

Mazurok Oleksandr Viktorovich – student of 4th course of the baccalaureate group of MOV-15b of the faculty of management and informative safety of the Vinnytsya National Technical University, Vinnytsya, e-mail: Mazurok0120@gmail.com